

Након извршеног савјивања са изворним текстом, утврђено је да се у Правилнику о интероперабилности европске мреже за управљање ваздушним саобраћајем, број 1-1-02-2-547-1/10, објављеном у "Службеном гласнику БиХ", број 45/10, на српском, босанском и хрватском и језику поткрала грешка, те се даје слиједећа

ИСПРАВКА

ПРАВИЛНИКА О ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТИ ЕВРОПСКЕ МРЕЖЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ВАЗДУШНИМ САОБРАЋАЈЕМ

У Додатку I умјесто:

"Пропис (ЕС) 550/2004 Европског парламента и Вијећа од 10. марта 2004. године о пружању услуга ваздушне навигације у Јединственом европском небу (пропис о пружању услуга), (Текст релевантан за ЕЕА), у пуном тексту"

додаје се:

ПРОПИС (ЕС) Бр. 552/2004 ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И ВИЈЕЋА

од 10. марта 2004. године

о интероперабилности Европске мреже за управљање ваздушним саобраћајем

(Пропис о интероперабилности)

(текст релевантан за ЕЕА)

ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ И ВИЈЕЋЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ,

Поштујући Уговор о успостављању Европске заједнице, а посебно члан 80(2),

Поштујући приједлог Комисије ,

Поштујући мишљење Европског Економског и Социјалног Комитета ,

Поштујући мишљење Комитета Региона ,

Поступајући у складу са процедуром наведеној у члану 251 Уговора, у свијетлу заједничког текста одобреног од Комитета измирења 11. децембра 2003. године,

Гдје:

(1) За стварање Јединственог европског неба, требају бити усвојене мјере у односу на системе, саставне дијелове и саставне процедуре са циљем осигуравања интероперабилности Европске мреже за управљање ваздушним саобраћајем (ЕАТМН) досљедне одредби о услугама ваздушне навигације наведеној у Пропису (ЕС) Бр. 550/2004 Европског парламента и Вијећа од 10 марта 2004 о пружању услуга ваздушне навигације у Јединственом европском небу (Пропис о пружању услуга) и организацији и употреби ваздушног простора наведеној у Пропису (ЕС) Бр. 551/2004 Европског парламента и Вијећа од 10. марта 2003. године о организацији и употреби ваздушног простора у Јединственом европском небу (Пропис о ваздушном простору).

(2) Извјештај Групе на виском нивоу о Јединственом европском небу потврдило је потребу за успостављање техничког прописа на бази "новог приступа" у складу са Одлуком Вијећа од 7. маја 1985. године о новом приступу техничком усаглашавању и стандардима гдје су основни захтјеви, правила и стандарди допуњени и конзистентни.

(3) Пропис (ЕС) Бр. 549/2004 Европског парламента и Вијећа од 10. марта 2004. године (оквирни Пропис) поставља оквир за стварање Јединственог европског неба.

(4) Извјештај Групе на виском нивоу је потврдило да иако је постигнут напредак за вријеме неколико посљедњих година у смијеру беспријекорне операције ЕАТМН-а, ситуација још увијек остаје незадовољавајућа,

са ниским нивоом интеграције између националних система управљања ваздушним саобраћајем и спорог представљања нових концепата операције и технологије потребне за испоруку додатно захтјеваних капацитета.

- (5) Унапређујући ниво интеграције на нивоу Заједнице резултираће бољом ефикасношћу и нижим трошковима набавке система и одржавања и побољшаном оперативном координацијом.
- (6) Преовлађивање националних техничких спецификација кориштених у набавци је довела до фрагментације тржишта система и не олакшава индустријску сарадњу на нивоу Заједнице; као резултат тога, индустрија је посебно погођена због потребе да значајно прилагоди своје производе сваком националном тржишту; ова пракса чини развој и имплементацију нове технологије непотребно тешком и успоравају представљање нових оперативних концепата потребних за повећање капацитета.
- (7) Стога је у интересу свих укључених у управљање ваздушним саобраћајем да развију нови партнерски приступ дозвољавајући уравнотежено укључење свих страна и стимулирајући креативност и подјелу знања, искуства и ризика; такво партнерство треба ићи ка дефинисању, у сарадњи са индустријом, повезаног скупа спецификација Заједнице који може испунити најшири могући обим потреба.
- (8) Унутрашње тржиште је циљ Заједнице и стога мјере предузете у складу са овим Прописом требају допринијети његовом прогресивном развоју у овом сектору.
- (9) Стога је погодно дефинисати основне захтјеве који се требају примјенити на Европску мрежу управљања ваздушним саобраћајем, њеним системима, саставним дијеловима и саставним процедурама.
- (10) Правила имплементирања интероперабилности требају бити направљена за системе када год је неопходно допунити или даље прочистити основне захтјеве; та правила такође требају бити направљена гдје је неопходно олакшати координирано представљање нових, уговорених и валидираних концепата операција или технологија; усклађеност са овим правилима се треба константно одржавати; ова правила се требају ослањати на правила и стандарде развијене од стране међународних организација као што су Eurocontrol или ИСАО.
- (11) Развој и усвајање спецификација Заједнице у вези са ЕАТМН, њених система и саставних дијелова и саставних процедура је одговарајући начин дефинисања техничких и оперативних услова неопходних за испуњавање основних захтјева и битних правила имплементације интероперабилности; усклађеност са објављеним спецификацијама Заједнице, који остају на добровољној основи, ствара претпоставку усклађености са основним захтјевима и битним правилима имплементације интероперабилности.
- (12) Спецификације Заједнице требају бити успостављене од стране Европских органа за стандардизацију у вези са Европском организацијом за опрему у цивилном ваздухопловству (Eurocae) и Eurocontrol-а, у складу са генералним процедурама Заједнице за стандардизацију.
- (13) Процедуре које регулишу процјену усклађености или погодности за употребу саставних дијелова требају бити темељене на употреби модула покривених Одлуком Вијећа 93/465/ЕЕС од 22. јула 1993. године у вези са модулима за разне фазе процедура процјене усклађености и правила за додјелу и употребу ознака СЕ усклађености, које се намјеравају употребити у директивама техничког усаглашавања; докле год је неопходно, ови модули требају бити проширени како би покрили специфичне захтјеве заинтересованих индустрија.
- (14) Дотично тржиште је мало и састоји се од система и саставних дијелова кориштених скоро ексклузивно за сврхе управљања ваздушним саобраћајем и нису намијењени за општу јавност; стога би било превише додијелити СЕ ознаку саставним дијеловима јер, на бази процјене сагласности и/или погодности за употребу, декларација сагласности произвођача је довољна; то не би требало утјецати на обавезу произвођача да додјели СЕ ознаку одређеним саставним дијеловима са циљем да потврди њихову усклађеност са другим легислативама Заједнице које се односе на њих.
- (15) Стављање у употребу система управљања ваздушним саобраћајем треба бити предмет верификације усклађености са основним захтјевима и битним правилима имплементације интероперабилности; употреба спецификација Заједнице ствара претпоставку усклађености са основним захтјевима и битним правилима имплементације интероперабилности.
- (16) Потпуна примјена овог Прописа треба бити остварена прелазном стратегијом дизајнираном да оствари циљеве овог Прописа не стварајући неоправдане препреке трошковне оправданости у очувању постојеће инфраструктуре.
- (17) У оквиру релевантне легислативе Заједнице, треба се посветити пражња потреби да се осигурају:

- усаглашени услови с обзиром на доступност и ефикасну употребу радио спектра потребног за имплементацију Јединственог Европског неба, укључујући аспекте електромагнетне компатибилности,
- заштита услуга које се односе на животну безбједност од штетних уплитања,
- ефикасна и одговарајућа употреба фреквенција додјелених и ексклузивно управљаних ваздухопловним сектором.

(18) Одлука Вијећа 93/65/ЕЕС од 19. јула 1993. године о дефиницији и употреби компатибилних техничких спецификација за набавку опреме и система за управљање ваздушним саобраћајем је ограничена додјелом страна; овај Пропис је свеобухватнији у томе што одређује обавезе свих учесника, укључујући пружаоце услуга ваздушне навигације, кориснике ваздушног простора, индустрију и аеродроме и брине се како за правила примјенива за све, тако и за усвајање спецификација Заједнице што, иако је добровољно, ствара претпоставку сагласности са основним захтјевима. Стога, Одлука 93/65/ЕЕС, Одлука Комисије 97/15/ЕС од 25. марта 1997. године усвајајући стандарде Eurocontrol-а и допуњујући Одлуку Вијећа 93/65/ЕЕС о дефиницији и употреби компатибилних техничких спецификација за набавку опреме и система за управљање ваздушним саобраћајем и Прописи Комисије (ЕС) Бр. 2080/2000 од 6. септембра 2000. године усвајајући стандарде Eurocontrol-а и допуњујући Одлуку 97/15/ЕС и (ЕС) Бр. 980/2002 од 4. јуна 2002. године допуњујући Пропис (ЕС) Бр. 2082/2000 требају бити укинуте након прелазног периода.

(19) Ради легалне безбједности важно је осигурати да суштина одређених одредби легислативе Заједнице усвојене на бази Одлуке 93/65/ЕЕС, остане на снази непромијењена. Усвајање правила имплементације под овим Прописом која одговарају таквим одредбама захтијевати ће одређено вријеме,

СУ УСВОЈИЛИ ОВАЈ ПРОПИС:

ПОГЛАВЉЕ I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. Циљ и обим

1. Унутар обима оквирног Прописа, овај Пропис се односи на интероперабилност ЕАТМН-а.
2. Овај Пропис ће се примјењивати на системе, њихове саставне дијелове и саставне процедуре идентификоване у Анексу I.
3. Циљ овог Прописа је да постигне интероперабилност између различитих система, саставних дијелова и саставних процедура ЕАТМН-а, поштујући релевантна међународна правила. Овај Пропис такође циља на осигуравање координираног и брзог представљања нових уговорених и валидираних концепата операција или технологије у управљању ваздушним саобраћајем.

ПОГЛАВЉЕ II

ОСНОВНИ ЗАХТЈЕВИ, ПРАВИЛА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТИ И СПЕСИФИКАЦИЈЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Члан 2. Основни захтјеви

ЕАТМН, њени системи и њихови саставни дијелови и саставне процедуре ће испунити основне захтјеве. Основни захтјеви су одређени у Анексу II.

Члан 3. Правила имплементације интероперабилности

1. Правила имплементације интероперабилности биће успостављена када год је неопходно постићи циљеве овог Прописа на досједан начин.
2. Системи, саставни дијелови и саставне процедуре ће бити усклађени са релевантним правилима имплементације интероперабилности кроз њихов животни циклус.

3. Правила имплементације интероперабилности ће посебно:

- (а) одредити било које специфичне захтјеве који допуњују или пречишћавају основне захтјеве, посебно у смислу безбједности, потпуних операција и извођења; и/или
- (б) описати, гдје је погодено, било које специфичне захтјеве који допуњују или пречишћавају основне захтјеве, посебно у односу на координирано представљање нових, уговорених и валидираних концепата операција или технологија; и/или
- (ц) одредити саставне дијелове када се третирају системи; и/или
- (д) описати специфичне процедуре процјене усклађености укључујући, гдје је погодено, информисана тијела као што је наведено у члану 8, на основу модула дефинисаних у Одлуци 93/465/ЕЕС који ће се употребити за процјену усклађености или подобности за употребу саставних дијелова као и за верификацију система; и/или
- (е) спецификовати услове имплементације укључујући, гдје је погодено, датум до којег се захтијева да су сви релевантни учесници у усклађени са њима.

4. Припрема, усвајање и преглед правила имплементације интероперабилности ће узети у обзир предвиђене трошкове и добит техничких рјешења на начин којим они могу бити усклађени, са погледом на дефинисање најбољег рјешења, узимајући у обзир одржавање уговореног високог нивоа безбједности. Процјена тошкова и добити ових рјешења за све заинтересоване учеснике биће приложена сваком нацрту правила имплементације интероперабилности.

5. Правила имплементације интероперабилности ће бити успостављена у складу са процедуром из члана 8 оквирног Прописа.

Члан 4.
Спецификације Заједнице

1. У тежњи ка циљу овог Прописа, спецификације Заједнице могу бити успостављене. Такве спецификације могу бити:

(а) Европски стандарди за системе или саставне дијелове, заједно са релевантним процедурама, направљених од стране тијела Европске стандардизације у сарадњи са Eurocae, у мандату од Комисије у складу са чланом 6(4) Одлуке 98/34/ЕС Европског парламента и Вијећа од 22. јуна 1998. године доносећи процедуру за пружање информација на пољу техничких стандарда и прописа и сходно генералним директивама о сарадњи између Комисије и тијела стандардизације потписаним 13. новембра 1984. године;

или

(б) Спецификације направљене од стране Eurocontrol-а по питању оперативне координације између пружатеља услуга ваздушне навигације, одговор на захтјев Комисије у складу са процедуром наведеној у члану 5(2) оквирног Прописа.

2. Што се тиче система, сагласност са основним захтјевима и/или правилима имплементације интероперабилности се претпоставља, заједно са саставним процедурама или саставним дијеловима који испуњавају релевантне спецификације Заједнице и чије су референце објављене у Службеном гласнику Европске уније.

3. Комисија ће објавити референце европским стандардима наведеним у параграфу 1(а) у Службеном гласнику Европске уније.

4. Референце стандардима Eurocontrol-а наведене у параграфу 1(б) ће бити објављене од стране Комисије у Службеном гласнику Европске уније у складу са процедуром наведеној у члану 5(2) оквирног Прописа.

5. Тамо гдје Држава чланица или Комисија сматра да усклађеност са објављеном спецификацијом Заједнице не осигурава сагласност са основним захтјевима и/или правилима имплементације интероперабилности за које је споменута спецификација Заједнице намијењена да покрије, процедура наведена у члану 5(2) оквирног Прописа ће бити примјенена.

6. У случају недостатака у објављеним европским стандардима, дјелимично или потпуно повлачење тих стандарда из публикација које их садрже, или амандмана, може се одлучити у складу са процедуром наведеној у члану 5(2) оквирног Прописа, након консултације комитета наведеног у члану 5 Одлуке 98/34/ЕС.

7. У случају недостатака у објављеним стандардима Еуроонтрол-а, дјеломично или потпуно повлачење тих стандарда из публикација које их садрже, или амандмана, може бити одлучено у складу са процедуром наведеној у члану 5(2) оквирног Прописа.

ПОГЛАВЉЕ III

ВЕРИФИКАЦИЈА САГЛАСНОСТИ

Члан 5.

ЕС декларација о сагласности или погодности за употребу саставних дијелова

1. Саставни дијелови ће бити пропраћени ЕС декларацијом о усклађености или погодности за употребу. Елементи ове декларације су постављени у Анексу III.
2. Произвођач или његов овлаштени представник постављен у Заједници, ће осигурати и декларисати, у смислу ЕС декларације о усклађености или погодности за употребу, да је примјенио одредбе постављене у основним захтјевима и у релевантним правилима имплементације интероперабилности.
3. Сагласност са основним захтјевима и релевантним правилима имплементације интероперабилности биће претпостављена у односу на оне саставне дијелове који су пропраћени са ЕС декларацијом о усклађености или погодности за употребу.
4. Релевантна правила имплементације интероперабилности ће идентификовати, гдје је погодно, задатке који се односе на процјену усклађености или погодности за употребу саставних дијелова који ће бити извршени од стране информисаних тијела наведених у члану 8.

Члан 6.

ЕС декларација о верификацији система

1. Системи ће бити предмет ЕС верификације од стране пружаоца услуга ваздушне навигације у складу са релевантним правилима имплементације интероперабилности, да би се осигурало да се испуњавају основни захтјеви овог Прописа и правила имплементације интероперабилности, када буду интегрисани у ЕАТМН.
2. Прије него што се систем пусти у рад, релевантни пружатељ услуга ваздушне навигације ће успоставити ЕС декларацију о верификацији, потврђујући усклађеност, и поднијеће га надзорној власти заједно са техничким документима.
3. Релевантна правила имплементације интероперабилности ће идентификовати, гдје је погодно, задатке који се односе на верификацију система који ће бити извршени од стране објављених тијела наведених у члану 8.
4. ЕС декларација о верификацији ће бити без предрасуда према било којој процјени за коју национална надзорна власт може имати потребу за спровођење ван поља интероперабилности.

Члан 7.

Заштите

1. Гдје се национална надзорна власт увјери да:

- (а) саставни дио пропраћен са ЕС декларацијом о усклађености или погодности за употребу, или
- (б) систем пропраћен са ЕС декларацијом о верификацији,

није у сагласности са основним захтјевима и/или релевантним правилима имплементације интероперабилности, она ће, са обзиром на потребу да осигура безбједност и континуитет операција, предузети све мјере неопходне да ограничи подручје примјене тог саставног дијела или система или да забрани његову употребу под одговорности власти.

2. Дотична држава чланица ће одмах информисати Комисију о таквим мијерама, наводећи разлоге и посебно, да ли је по њеном мишљењу несагласност са основним захтјевима због:

- (a) неуспјеха у испуњењу основних захтјева;
- (б) неправилне примјене правила имплементације интероперабилности и/или спецификација Заједнице;
- (ц) неправилности у правилима имплементације интероперабилности и/или спецификацијама Заједнице

3. Што је прије могуће, Комисија ће се консултовати са умијешаним странама. Након такве консултације, Комисија ће информисати државу чланицу о својим налазима и мишљењу да ли су мијере предузете од стране националне надзорне власти оправдане.

4. Гдје Комисија установи да мијере предузете од стране националне надзорне власти нису оправдане, затражиће од погођене државе чланице повлачење тих мијера без одгађања. Она ће одмах информисати произвођача или његовог овлаштеног заступника постављеног у Заједници.

5. Гдје Комисија установи да је неусклађеност са основним захтјевима настала због неправилне примјене правила имплементације интероперабилности и/или спецификација Заједнице, дотична држава чланица ће предузети потребне мијере против издаваоца декларације о усклађености или погодности за употребу или ЕС декларације о верификацији и информисати ће Комисију и друге државе чланице.

6. Гдје Комисија установи да је неусклађеност са основним захтјевима настала због неправилности у спецификацијама Заједнице, процедуре наведене у члану 4(б) или (7) ће се примјенити.

Члан 8. Информисана тијела

1. Државе чланице ће обавијестити Комисију и друге државе чланице тијела које су одредиле да извршавају задатке који се односе на процјену усклађености или погодности за употребу наведену у члану 5, и/или верификације наведене у члану 6, наводећи подручје одговорности сваког тијела и његов идентификацијски број добијен од стране Комисије. Комисија ће објавити у Службеном гласнику Европске уније листу тијела, њихове идентификацијске бројеве и подручја одговорности и ажурирати ће ту листу.

2. Државе чланице ће примјенити критеријум наведен у Анексу V за процјену тијела која ће бити објављена. Тијела која испуњавају критеријум процијене предвиђен у европским стандардима сматраће се да испуњавају споменути критеријум.

3. Државе чланице ће повићи обавијест о информираним тијелу које више не испуњава критериј наведен у Анексу V. Оне ће одмах информисати Комисију и друге државе чланице.

4. Без предрасуда према захтјевима наведеним у параграфима 1, 2 и 3, државе чланице могу одлучити да одреде организације признате у складу са чланом 3 Прописа о пружању услуга као информисана тијела.

ПОГЛАВЉЕ IV

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 9. Ревизија анекса

У случају било каквих техничких или оперативних развоја, може бити направљена корекција Анекса I и II у складу са процедуром наведеној у члану 5(3) оквирног Прописа.

Члан 10. Прелазне одредбе

1. Почевши од 20. октобра 2005. године, основни захтјеви ће се примјењивати на пуштање у рад система и саставних дијелова ЕАТМN-а, ако није другачије наведено у релевантним правилима имплементације интероперабилности.

2. Усклађеност са основним захтјевима ће бити захтјевана за све системе и саставне дијелове ЕАТМН-а тренутно у опрацији до 20. априла 2011. године, ако није другачије наведено у релевантним правилима имплементације интероперабилности.

3. Тамо гдје су системи ЕАТМН-а већ наручени или обавезујући уговори са последицама потписани

- прије датума ступања на снагу овог Прописа, или гдје је погодно,
- прије датума ступања на снагу једног или више релевантних правила имплементације интероперабилности,

тако да усклађеност са основним захтјевима и/или релевантним правилима имплементације интероперабилности не може бити гарантована у оквиру временског ограничена споменутог у параграфу 1, дотичне државе чланице ће преносити детаљне информације Комисији о основним захтјевима и/или релевантним правилима имплементације интероперабилности гдје је небезбједност о усклађеност идентификована.

Комисија ће се консултовати са заинтересованим странама, након чега ће донијети одлуку у усклађеност са процедуром наведеној у члану 5(3) оквирног Прописа.

Члан 11.
Укидање

Одлуке 93/65/ЕЕС и 97/15/ЕС и Прописи (ЕС) Бр. 2082/2000 и 980/2002 биће укинута 20. октобра 2005. године.

Члан 12.
Ступање на снагу

Овај Пропис ступа на снагу двадесет дана од његовог објављивања у Службеном гласнику Европске уније.

Овај Пропис биће обавезан у цијелости и директно примјењен у свим државама чланицама.

Донесен у Стразбуру, 10. марта 2004. године

За Европски парламент
Предсједник
П. ЦОЦ

За Вијеће
Предсједник
Д. РОЦХЕ

АНЕКС I

ЛИСТА СИСТЕМА ЗА УСЛУГЕ ВАЗДУШНЕ НАВИГАЦИЈЕ

У сврхе овог Прописа ЕАТМН је даље подијељен на осам система.

1. Системи и процедуре за управљање ваздушним простором.
2. Системи и процедуре за управљање током ваздушног саобраћаја.
3. Системи и процедуре за услуге ваздушног саобраћаја, посебно системи за обраду података лета, системи за обраду података надгледања и системи међусклопа човек-машина.
4. Комуникајски системи и процедуре за земља-земља, ваздух-земља и ваздух-ваздух комуникације.
5. Навигацијски системи и процедуре.
6. Системи и процедуре надгледања.

Службени гласник БиХ број 65/10 од 10.08.2010.

7. Системи и процедуре за услуге ваздухопловних информација.
8. Системи и процедуре за употребу метеоролошких информација.

АНЕКС II

ОСНОВНИ ЗАХТЈЕВИ

Дио А: Општи захтјеви

Ово су захтјеви широм мреже који су генерално примјењиви на сваки од система идентификованих у Анексу I.

1. Потпуне операције

Системи управљања ваздушним саобраћајем и њихови саставни дијелови ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљивани користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да се осигурају потпуне операције ЕАТМН-а за сво вријеме и за све фазе лета. Потпуне операције могу бити изражене, нарочито, у погледу размјене информација, укључујући релевантне информације о оперативном статусу, опште разумијевање информација, упоредиве особине обраде и саставне процедуре што омогућава заједничке оперативне перформансе уговорене за цијели или за дијелове ЕАТМН-а.

2. Подршка новим концептима операција

ЕАТМН, њени системи и саставни дијелови ће подржати, на координираној основи, нове уговорене и валидиране концепте операција што побољшава квалитет и ефективност услуга ваздушне навигације, посебно у погледу безбједности и капацитета.

Потенцијал нових концепата, као што је сарадничко доношење одлука, повећање аутоматизације и алтернативних метода повјеравања одговорности раздвајања, ће бити испитан узимајући у обзир технолошке развоје и њихову сигурну имплементацију, након валидације.

3. Безбједност

Системи и операције ЕАТМН-а ће постићи уговорене високе нивое безбједности. Уговорено управљање сигурношћу и методологије извјештавања ће бити успостављене за постизање овога.

С обзиром на одговарајуће базиране системе на земљи, или њихове дијелове, ови високи нивои безбједности ће бити побољшани мрежама безбједности које ће бити предмет уговорених заједничких карактеристика перформанси.

Усаглашени комплет захтјева безбједности за дизајн, имплементацију, одржавање и операцију система и њихових саставних дијелова, за уобичајен и деградиране начине операције, биће дефинисани са обзиром на постизање уговорених нивоа безбједности, за све фазе лета и за цијели ЕАТМН.

Системи ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљивани користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да су задаци додијељени контролном особљу компатибилни са људским могућностима, у уобичајеним и деградираним начинима операција и да су досљедни са захтјеваним нивоима безбједности.

Системи ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљивани користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да буду неометани штетним уплитањима у њиховом уобичајеном оперативном окружењу.

4. Цивилно-војна сарадња

ЕАТМН, њени системи и њихови саставни дијелови ће подржати прогресивну имплементацију цивилно/војне координације, до обима потребног за ефективан ваздушни простор и управљање током ваздушног саобраћаја и сигурну и ефикасну употребу ваздушног простора од стране свих корисника, кроз примјену концепта флексибилне употребе ваздушног простора.

За постизање ових циљева, ЕАТМН, њени системи и њихови саставни дијелови ће подржати благовремену размијену исправних и досљедних информација које покривају све фазе лета, између цивилних и војних страна.

Треба водити рачуна о националним захтјевима безбједности.

5. Ограничења очувања околине

Системи и операције ЕАТМН-а ће узети у обзир потребу да се минимизира оштећење околине у складу са легислативом Заједнице.

6. Принципи управљања логичном изградњом система

Системи ће бити дизајнирани и прогресивно интегрирани са циљем постизања повезане и више усаглашене, еволутивне и валидиране логичне изградње у оквиру ЕАТМН-а.

7. Принципи управљања конструкцијом система

Системи ће бити дизајнирани, изграђени и одржавани на темељу принципа звучног инжењеринга, посебно они који се односе на модуларност, омогућујући замијенљивост саставних дијелова, високу доступност и толеранцију излишности и грешке критичних саставних дијелова.

Дио Б: Специфични захтјеви

Ово су захтјеви специфични за сваки систем и допуњују и даље прерађују генералне захтјеве.

1. Системи и процедуре за управљање ваздушним простором

1.1. Потпуне операције

Информације које се односе на пред-тактичке и тактичке аспекте доступности ваздушног простора биће дате свим заинтересованим странама на исправан и благовремен начин, како би се осигурала ефикасна додијела и употреба ваздушног простора од стране свих корисника ваздушног простора. При овоме требало би узети у обзир националне захтјеве безбједности.

2. Системи и процедуре за управљање током ваздушног саобраћаја

2.1. Потпуне операције

Системи и процедуре за управљање током ваздушног саобраћаја ће подржати размјену исправних, повезаних и релевантних стратешких, пред-тактичких и тактичких, како је примјенљиво, летачких информација које покривају све фазе лета и нуде могућности дијалога са погледом на постизање оптимизиране употребе ваздушног простора.

3. Системи и процедуре за услуге у ваздушном саобраћају

3.1. Системи обраде података лета

3.1.1. Потпуне операције

Системи обраде података лета ће бити интероперабилни у смислу благовремене размјене исправних и досљедних информација и заједничког оперативног разумијевања тих информација, у циљу осигурања повезаног и досљедног процеса планирања и ефикасности ресурса тактичке координације кроз ЕАТМН за вријеме свих фаза лета.

Да би се осигурала сигурна, глатка и брза обрада кроз ЕАТМН, перформансе обраде података лета биће еквивалентне и одговарајуће за дато окружење (површина, аеродромска зона маневрисања (ТМА), en route), са познатим карактеристикама саобраћаја и експлоатисане под уговореним и валидираним оперативним концептом, посебно у смислу прецизности и толеранције грешке резултата обраде.

3.1.2. Подршка новим концептима операција

Системи обраде података лета ће примити прогресивну имплементацију напредних, уговорених и валидираних концепата операција за све фазе лета.

Карактеристике аутоматских интензивних алата морају бити такве да омогуће повезану и ефикасну пред-тактичку и тактичку обраду летачких информација у дијеловима ЕАТМН-а.

Ваздушни и земаљски системи и њихови саставни дијелови подржавајући нове, уговорене и валидиране концепте операција ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљавани, користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да буду интероперабилни у смислу благовремене размијене исправних и досљедних информација и заједничког разумијевања тренутних и предвиђених оперативних ситуација.

3.2. Системи обраде података надгледања

3.2.1. Потпуне операције

Системи обраде података надгледања ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљавани користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да пруже захтјеване особине и квалитет услуга у оквиру датог окружења (површина, аеродромска зона маневрисања (ТМА), en route) са познатим карактеристикама саобраћаја, посебно у смислу прецизности и поузданости израчунатих резултата, исправности, интегритету, доступности, континуитету и благовремености информација на контролној позицији.

Системи обраде података надгледања ће се прилагодити благовременој размијени релевантних, прецизних, досљедних и повезаних информација између њих да осигурају оптимизирани операције кроз различите дијелове ЕАТМН-а.

3.2.2. Подршка новим концептима операција

Системи обраде података надгледања ће се прилагодити прогресивној доступности нових извора информација надгледања на такав начин да побољшају квалитет услуге.

3.3. Системи међусклопа човјек-машина

3.3.1. Потпуне операције

Системи међусклопа човјек-машина система земаљског управљања ваздушним саобраћајем ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљавани користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да понуде свом контролном особљу прогресивно усаглашено радно окружење, укључујући функције и ергономију, испуњавајући захтјеване особине за дато окружење (површина, ТМА, en route), са познатим карактеристикама саобраћаја.

3.3.2. Подршка новим концептима операција

Системи међусклопа човјек-машина ће се прилагодити прогресивном представљању нових, уговорених и валидираних концепата операција и повећаној аутоматизацији, на начин да се осигура да задаци додијелени контролном особљу остану компатибилни са људским могућностима, у уобичајеним и деградираним начинима операција.

4. *Комуникациони системи и процедуре за земља-земља, ваздух-земља и ваздух-ваздух комуникације*

4.1. Потпуне операције

Комуникациони системи ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљавани користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да постигну захтјеване особине у оквиру датог волумена ваздушног простора или за специфичну примјену, нарочито у смислу времена обраде комуникација, интегритета, доступности и континуитета функције.

Мрежа комуникација у оквиру ЕАТМН-а ће бити таква да испуни захтјеве квалитета услуге, покривености и сувишности.

4.2. Подршка новим концептима операција

Комуникацијски системи ће подржати имплементацију напредних, уговорених и валидираних концепата операција за све фазе лета.

5. Навиџацијски системи и процедуре

5.1. Потпуне операције

Навиџацијски системи ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљавани користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да постигну захтјеване хоризонталне и вертикалне навиџацијске особине, нарочито у смислу прецизности и функционалне могућности, за дато окружење (површина, ТМА, en route), са познатим карактеристикама саобраћаја и експлоатисани под уговореним и валидираним оперативним концептима.

6. Системи надгледања и процедуре

6.1. Потпуне операције

Системи надгледања ће бити дизајнирани, изграђени, одржавани и употребљавани користећи одговарајуће и валидиране процедуре, на такав начин да постигну захтјеване особине примјениве за дато окружење (површина, ТМА, en route), са познатим карактеристикама саобраћаја и експлоатисани под уговореним и валидираним оперативним концептима, нарочито у смислу прецизности, покривености, дometу и квалитету услуге.

Мрежа надгледања у оквиру ЕАТМН-а ће бити таква да сусретне захтјеве прецизности, благовремености, покривености и сувишности. Мрежа надгледања ће омогућити размијену података надгледања са циљем унапријеђење операција кроз ЕАТМН.

7. Системи и процедуре за услуге ваздухопловних информација

7.1. Потпуне операције

Прецизне, благовремене и досљедне ваздухопловне информације ће бити дате прогресивно у електронској форми, базиране на заједнички уговореном и стандардизованом комплету података.

Прецизне и досљедне ваздухопловне информације, нарочито оне које се тичу ваздушних или земаљски-базираних саставних дијелова или система, ће бити доступне на благовремен начин.

7.2. Подршка новим концептима операција

Прецизније, комплетне и актуелне ваздухопловне информације ће бити доступне и кориштене на благовремен начин са циљем подржавања непрекидног побољшања ефикасности употребе ваздушног простора и аеродрома.

8. Системи и процедуре за употребу метеоролошких информација

8.1. Потпуне операције

Системи и процедуре за употребу метеоролошких информација ће побољшати садржаност и благовременост њихове припреме и квалитета њихове презентације, користећи уговорени комплет података.

8.2. Подршка новим концептима операција

Системи и процедуре за употребу метеоролошких информација ће побољшати брзину њихове доступности и брзину са којом оне могу бити кориштене, са циљем подршке непрекидног побољшања ефикасности употребе ваздушног простора и аеродрома.

АНЕКС III

САСТАВНИ ДИЈЕЛОВИ

ЕС декларација

- о сагласности

- о погодности за употребу

1. Саставни дијелови

Саставни дијелови ће бити идентификовани у правилима имплементације интероперабилности у сагласности са одредбама у члану 3. овог Прописа.

2. Обим

ЕС декларација покрива:

- процјену суштинске усклађености саставних дијелова, проматраних изоловано, са спецификацијама Заједнице које се требају испунити, или
- процјену/суд о погодности за употребу саставних дијелова, проматраних у оквиру њиховог окружења управљања ваздушним саобраћајем.

Процедуре процјене имплементирание од стране објављених тијела у фазама дизајна и продукције бити ће направљене према модулима дефинисаним у Одлуци 93/465/ЕЕС, у сагласности са условима постављеним у релевантним правилима имплементације интероперабилности.

3. Садржај ЕС декларације

ЕС декларација о усклађености или погодности за употребу и пратећи документи морају бити датирани и потписани.

Декларација мора бити написана на истом језику као и инструкције и мора садржати слиједеће:

- референце о Прописима,
- име и адресу произвођача или његовог овлаштеног заступника постављеног у Заједници (дати пословно име и пуну адресу и, у случају овлаштеног заступника, такође дати пословно име произвођача),
- опис саставног дијела,
- опис процедуре која се пратила са циљем декларисања сагласности или погодности за употребу (члан 5 овог Прописа),
- све одредбе испуњене од стране саставног дијела и посебно његове услове употребе,
- ако је примјењиво, име и адресу објављеног тијела или тијела укљученог у праћену процедуру са огледом на усклађеност или погодност за употребу и датум сертификата о прегледу заједно, гдје је погодно, са трајањем и условима валидности сертификата,
- гдје је погодно, референце о поштованим спецификацијама Заједнице,
- идентификацију потписника које је опуномоћен да се обавезе испред произвођача или овлаштеног заступника произвођача постављеног у Заједници.

АНЕКС IV

СИСТЕМИ

ЕС декларација о верификацији система

Процедура верификације за системе

4. Садржај ЕС декларације о верификацији система

ЕС декларација о сагласности или погодности за употребу и пратећи документи морају бити датирани и потписани. Декларација мора бити написана на истом језику као и технички документи и мора садржати слиједеће:

- референце о Прописима,

- име и адресу пружаоца услуга ваздушне навигације (пословно име и пуна адреса),
- кратки опис система,
- опис процедуре која се пратила са циљем декларисања усклађености система (члан 6. овог Прописа),
- име и адреса објављеног тијела које је вршило задатке у вези са процедуром верификације, ако је примјењиво,
- референце докумената садржаних у техничким документима,
- гдје је погодно, референце о спецификацијама Заједнице,
- све релевантне привремене или коначне одредбе са којима је систем у сагласности и нарочито, гдје је погодно, било која оперативна ограничења или услови,
- ако је привремена: трајање валидности ЕС декларације,
- идентификација потписника.

5. Процедура верификације за системе

Верификација система је процедура гдје пружалац услуга ваздушне навигације провјерава и потврђује да је систем сагласан са овим Прописом и може бити стављен у употребу на бази овог Прописа.

Систем је провјерен за сваки од слиједећих аспеката:

- укупни дизајн,
- развој и интеграција система, укључујући нарочито саставни склоп и генерална подешавања,
- интеграција оперативног система,
- специфичне одредбе одржавања система ако је примјењиво.

Тамо гдје је укључивање информисаног тијела захтјевано на основу релевантног правила имплементације интероперабилности, информисано тијело, након што је извршило задатке у његовој надлежности у складу са правилом, прави сертификат о усклађености у односу на извршене задатке. Тај сертификат је намијењен пружаоцу услуга ваздушне навигације. Тај пружатељ затим прави ЕС декларацију о верификацији намјењену за националну надзорну власт.

6. Технички документи

Технички документ који прати ЕС декларацију о верификацији мора садржати све неопходне документе у односу на карактеристике система, укључујући услове и ограничења употребе, као и документе који потврђују усклађеност саставних дијелова гдје је погодно.

Слиједећи документи ће бити укључени, минимално:

- индикација релевантних дијелова техничких спецификација кориштених за набавку што осигурава сагласност са примјењивим правилима имплементације интероперабилности и, гдје је погодно, спецификације Заједнице,
- листу саставних дијелова као што је наведено у члану 3. овог Прописа,
- копије ЕС декларације о сагласности или погодности за употребу које горе наведени саставни дијелови морају имати у сагласности са чланом 5. овог Прописа придружено, гдје је погодно, са копијом записа тестова и прегледа извршених од стране објављених тијела,
- гдје је информисано тијело било укључено у верификацију система, сертификат мора бити потписан од стране тог тијела, изјављује да је систем усклађен са овим Прописом и навод било какву резерву забиљежену у току извођења активности која није повучена,
- гдје није било уплитања информисаног тијела, запис тестова и инсталацијских конфигурација направљених с обзиром на осигурање усклађеност са основним захтјевима и било којим посебним захтјевима садржаним у релевантним правилима имплементације интероперабилности.

7. Подношење

Технички документ мора бити приложен ЕС декларацији о верификацији коју пружалац услуга ваздушне навигације подноси националној надзорној власти.

Копија техничког документа мора бити чувана од стране пружаоца током животног вијека система. Та копија мора бити послана било којој држави чланици која то захтијева.

АНЕКС V

ИНФОРМИСАНА ТИЈЕЛА

1. Тијело, његов директор и особље одговорно за вршење провјера не може се укључити, било директно или као овлаштени заступник, у дизајн, производњу, маркетинг или одржавање саставних дијелова или система или у њихову употребу. Ово не искључује могућност размијене техничких информација између произвођача или конструктора и тог тијела.
2. Тијело и особље одговорно за провјере мора вршити провјере са највећим могућим професионалним интегритетом и највећом могућом техничком компетенцијом и мора бити ослобођено од било каквог притиска и подстицаја, нарочито финансијског типа, који могу утицати на њихову процјену или резултате њихове инспекције, нарочито од особа или група особа на које утичу резултати провјера.
3. Тијело мора упослити особље и посједовати средства потребна за адекватно вршење техничких и административних задатака повезаних са провјерама; треба такође имати приступ потребној опреми за ванредне прегледе.
4. Особље одговорно за инспекцију мора имати:
 - јак технички и стручни тренинг,
 - задовољавајуће знање о захтјевима инспекције коју врше и адекватно искуство у таквим операцијама,
 - захтјеване вјештине за израду декларација, записа и извјешћа као доказ да је инспекција извршена.
5. Непристрасност инспекцијског особља мора бити гарантована. Њихова плата не смије зависити о броју обављених инспекција или о резултатима таквих инспекција.
6. Тијело мора добити могућност осигурања уколико није та могућност преузета од стране државе чланице у складу са националним законом, или је држава чланица директно одговорна за инспекције.
7. Особље тијела се мора придржавати професионалне тајности са обзиром на све информације стечене у вршењу својих задатака под овим Прописом.

Број 1-1-02-2-547-4/10
22. јула 2010. године
Бања Лука

Генерални директор
Ђорђе Ратковица, с. р.